

הלכות שאר אבות הטמאות פרק טז

א. מפני מה טהרו חכמים ספק רשות הרבים: שהרי הצבור עושין הפסח בטמאה, בזמן שהטמאים מרבין. אם טמאה ודאית נדחית מפניהן, קל וחמר לספק טמאה שאסור כל הספקות מדבריהם, כמו שבארנו בהלכות ביאות אסורות.

ב. ומפני מה החמירו בספק רשות היחיד: שהרי סוטה שנסתרה אף על פי שהדבר ספק הרי היא טמאה לבעלה, עד שתשתה. וכשם שהסוטה ובועלה שנים, כך ספק טמאה בשנים; אבל אם היו שלושה ברשות היחיד הרי ספק טמאתן שם טהור, כרשות הרבים.

ג. במה דברים אמורים, בשהיה זה שנטמא בספק יש בו דעת להשאל ולדרש ממנו מה שארע לו פסוטה; אבל אם היה חרש או שוטה, או קטן שאינו יודע להשיב על הענין כששואליו אותו הרי ספקו טהור.

ד. פיצד: חרש או שוטה או קטן שאין בו דעת להשאל שנמצאו בחצר או במבוי שיש בו טמאה, ספק נגעו ספק לא נגעו הרי אלו טהורין; וכן כל שאין לו דעת להשאל אף על פי שנלד לו הספק ברשות היחיד, ספקו טהור. הסומה, והישן, והמהלך בלילה ספקו ברשות היחיד טמא, מפני שיש לו דעת להשאל.

ה. במה דברים אמורים שכל שאין בו דעת להשאל, ספקו טהור בשהיה הדבר שקול, ואין שם חזקה; אבל אם היה הדבר ידוע שחזקתו שנטמא, הרי זה טמא. פיצד: תינוק טמא שנמצא בצד העיסה, והבצק בידו הרי העיסה טמאה: שדרך התינוק לטפח, ובכך היא חזקתו; ואין שורפין על חזקה זו.

ו. היו משקין טמאין ובצק טהור, ובהמה או חיה או עופות בבית, ונמצא בבצק מקום נשיכתן חזקה ששתו משקין, ונשכו בבצק וטמאוהו. אם היה שם פרה, ובין המשקין והבצק כדי שתלחך את לשונה הרי הבצק טהור; ובשאר כל הבהמה, כדי שתנגב את פיה: פחות מזה, הבצק טמא. ואם היה כלב אפלו היו המשקין בצד הבצק, הרי זה טהור: שאין דרכו שלכלב להניח המזון, ולילך לו אל המים.

ז. נמצא בבצק נקירת התרנגולין אם יש בין המשקין והבצק כדי שינגבו את פיהן בארץ, הבצק טהור; ואם לאו, טמא שחזקתן ששתו, ונקרו בבצק במשקין שבפיהן.

ח. במה דברים אמורים, בשהיו המשקין צלולין, שבבואה שלתינוק נפרת בהן; אבל עכורין, הבצק טהור שאלו נקרו במשקין, היה מקום המשקין נפר בבצק. ואם היו צלולין אף על פי שהבצק בחזקת טמאה, אין שורפין על חזקה זו אלא תולין.

ט. איזו היא חזקה ששורפין עליה ברשות היחיד: עיסה בבית ושרצים וצפרדעים מנפלין שם, ונמצאו חתכות מבשרן בעיסה אם רב המנפלין שרצים, העיסה טמאה ותשרף; ואם הרב צפרדעים, טהורה.

י. היו טמאות וטהרות בצדו או למעלה ממנו, ונתעטף בטליתו, וספק נגעו, ספק לא נגעו בעת שנעטף אם היו ברשות היחיד, ספקו טמא: שספק טמאה הבאה בידי אדם, נשאלין עליה;

אִפְלוּ בְּכָלִי הַמִּנָּח עַל גְּבִי קֶרֶקַע, הָרִי זֶה טָמֵא כְּמוֹ שֵׁישׁ בּוֹ דַּעַת
לְהִשָּׁאֵל. וְאִם הָיוּ בְּרִשּׁוֹת הָרָבִים, סִפְקוֹ טָהוֹר; וְאִם אֵי אֶפְשָׁר
שֶׁלֹא יֵגַע, סִפְקוֹ טָמֵא.

יא. כִּכְּר שֶׁלְתְּרוּמָה שֶׁהוּא נָתוּן עַל גְּבִי הַדָּף, וּמִדֶּרֶס נָתוּן תַּחְתּוֹ, וְאֵי אֶפְשָׁר לוֹ כְּשִׁיפֵל שֶׁלֹא יֵגַע בַּמִּדֶּרֶס אֶף עַל פִּי שֶׁהוּא בַּמָּקוֹם
מִדֶּרֶון, וּבֵא וּמִצָּא הַכִּכְּר בַּמָּקוֹם אַחֵר הָרִי הוּא בְּטִהְרָתוֹ: שְׁאֵנִי
אוֹמֵר אָדָם בָּא וְנִטְלוֹ, וְנִתְּנָו בַּמָּקוֹם זֶה; וְאִם אָמַר בָּרִיא לִי שֶׁלֹא
בָּא אָדָם לְכָאן, טָמֵא שְׂוֵדֵאִי נָפֵל, וְנִגַּע בַּמִּדֶּרֶס כְּשִׁנְפֵּל.

יב. תִּינוּק שֶׁנִּמְצָא בְּצֵד בֵּית הַקְּבֻרוֹת, וְהַשּׁוֹשְׁנִים בִּידּוֹ אֶף עַל
פִּי שְׁאִין שֵׁם שׁוֹשְׁנִים אֵלֹא בַּמָּקוֹם הַטָּמֵא, סִפְקוֹ טָהוֹר: שְׁמֵא
אַחֵר לְקָטָן, וְנִתְּנָן לוֹ. וְכֵן חֲמוֹר הָעוֹמֵד בְּבֵית הַקְּבֻרוֹת, כְּלוּ
טְהוּרִין; וְאִין אוֹמְרִין שְׁמֵא נִתְּמַעַף בָּהֶן, וְנִגְעוּ בְּקִבְר מִפְּנֵי שְׁאִין
בּוֹ דַּעַת לְהִשָּׁאֵל, וְכִשְׁנִמְצָאוּ לֹא נִמְצָאוּ נוֹגְעִין, וְכָל הַטָּמְאוֹת,
כְּשַׁעַת מְצִיאָתָן.

יג. תִּינוּק שֶׁהָיָה תוֹפֵס בִּידּוֹ שְׁלֹאבִיו, אוֹ שֶׁהָיָה רוֹכֵב עַל גְּבִי
כִּתְפוֹ שְׁלֹאבִיו סִפְקוֹ בְּרִשּׁוֹת הַיָּחִיד, טָמֵא: מִפְּנֵי שְׁאֵבִיו נִשָּׁאֵל
עָלָיו. וְאַרְבַּע סִפְקוֹת אָמְרוּ חֲכָמִים בְּתִינוּק: תִּינוּק שְׁאֵינּוּ יָכוֹל
לְהִלָּךְ, שֶׁהִנִּיחְתּוּ אָמֹר וּבָאָה וּמִצָּאָה אוֹתוֹ כְּמוֹת שֶׁהוּא בַּמָּקוֹמוֹ
טָהוֹר; וְאִין אוֹמְרִין שְׁמֵא טָמֵא בָּאָה, וְנִשְׁקָתוּ וְגִפְפָּתוּ.

יד. הַתְּחִיל הַתִּינוּק לְצֵאת וּלְהִפָּנֵס בְּגָדָיו טְהוּרִין, וְאִין מִדֶּרֶס
כְּשֶׁאֵר בְּגָדֵי עַמִּי הָאָרֶץ; וְאֶף עַל פִּי שֶׁהֵן טְהוּרִין, וְאִין מִדֶּרֶס
כְּשֶׁאֵר בְּגָדֵי עַמִּי הָאָרֶץ אֵין עוֹשִׁין עַל גְּבִיהֶן טְהוּרוֹת. הַגְּדִיל עַד
שִׁיחָיָה בּוֹ דַּעַת לְהִשָּׁאֵל, סִפְקוֹ טָמֵא בְּרִשּׁוֹת הַיָּחִיד. הַגְּדִיל עַד
שִׁיחָיָה בּוֹ דַּעַת לְשַׁמֵּר אֶת גּוּפוֹ, אוֹכְלִין עַל גֵּב גּוּפוֹ טְהוּרוֹת;
יודֵעַ לְשַׁמֵּר אֶת יָדָיו, אוֹכְלִין עַל גֵּב יָדָיו טְהוּרוֹת.

טו. כִּיצַד בּוֹדֵקִין אוֹתוֹ: מִטְּבִילִין אוֹתוֹ, וְנוֹתְנִין לוֹ חֲלִין לְשֵׁם
תְּרוּמָה אִם הָיָה יודֵעַ לְשַׁמֵּר אֶת גּוּפוֹ, אוֹכְלִין עַל גֵּב גּוּפוֹ
טְהוּרוֹת; וְאִם הָיָה יודֵעַ לְשַׁמֵּר אֶת יָדָיו, אוֹכְלִין עַל גֵּב יָדָיו
טְהוּרוֹת.